

NOVICE IZ NEWS FROM GEODETSKIH DRUŠTEV PROFESSIONAL SOCIETIES

53. Geodetski dan v Čatežu ob Savi: Geodezija in energetika – skupaj v prostoru

V Termah Čatež je 15. in 16. oktobra 2025 potekal 53. Geodetski dan, osrednji letni strokovni dogodek slovenske geodetske stroke. Organizatorji – Zveza geodetov Slovenije in Dolenjsko geodetsko društvo v sodelovanju z UL FGG, Geodetsko upravo RS, Geodetskim inštitutom Slovenije, Inženirsko zbornico Slovenije ter Združenjem geodetskih izvajalcev GIZ-GI – so tudi letos pripravili bogat strokovni program, ki je v Čatež ob Savi privabil več kot 400 udeležencev iz akademskega, javnega in zasebnega sektorja. Osrednja tema dogodka je bila povezava med geodezijo in energetiko, področjema, ki v zadnjih letih še posebej tesno soustvarjata prostorski razvoj in podpirata prehod v trajnostne energetske rešitve.

Dogodek se je začel z uvodnimi nagovori mag. Tonija Levičnika, predsednika Zveze geodetov Slovenije, ministra za okolje, podnebje in energijo mag. Bojana Kumra, generalnega direktorja GURS Tomaža Petka, župana občine Brežice Ivana Molana in predsednika Dolenjskega geodetskega društva dr. Primoža Mavsarja. Svoja razmišljanja so usmerili predvsem v strateško vlogo geodetske stroke pri umeščanju energetskih objektov, obvladovanju prostorskih podatkov ter zagotavljanju kakovostnih podlag za sprejemanje odločitev, ki vplivajo na razvoj države.

Slika 1: Slavnostni govorniki kot poslušalci.

Slika 2: Video nagovor ministra mag. Bojana Kumra.

Plenarni del srečanja, ki ga je povezovala prof. dr. Anka Lisec, je postregel z mednarodno zasedbo vabljenih predavateljev. Dr. Fabio Remondino (Fondazione Bruno Kessler, Italija) je predstavil vlogo najnovejših geoinformacijskih tehnologij in umetne inteligence v sistemih odločanja, prof. dr. Paul Becker (BKG, Nemčija) je prikazal korake in izzive pri razvoju digitalnega dvojčka Nemčije, Maja Pupačić iz Državne geodetske uprave Hrvaške pa je predstavila večletni program katastrskih izmer, ki ga Hrvaška izvaja na nacionalni ravni. Plenarna predavanja so nakazala ključni poudarek letošnjega dogodka: preplet hitro

razvijajočih se tehnologij in potreb energetskega sektorja, ki vse bolj sloni na kakovostnih prostorskih podatkih.

Slika 3: Maja Pupačić, Državna geodetska uprava Hrvaške.

Slika 4: Delegacija Državne geodetske uprave Hrvaške.

Slika 5: Dr. Paul Becker (BKG, Nemčija).

Slika 6: Dr. Fabio Remondino (Fondazione Bruno Kessler, Italija).

V prvem sklopu predavanj, ki ga je vodil doc. dr. Jernej Tekavec, so se predavatelji posvetili umeščanju energetske infrastrukture v prostor, vlogi geodezije v državnih prostorskih načrtih ter razvoju energetskih digitalnih dvojčkov. Posebna pozornost je bila namenjena izzivom, ki jih prinaša vzpostavljanje nacionalnih geoprostorskih digitalnih dvojčkov. Popoldanski sklop, ki ga je moderiral Uroš Alič, je bil namenjen evidentiranju energetske infrastrukture. Predstavitve so obravnavale nove geodetske pristope, pravne vidike evidentiranja služnosti ter praktične izkušnje javnih služb in energetskih podjetij.

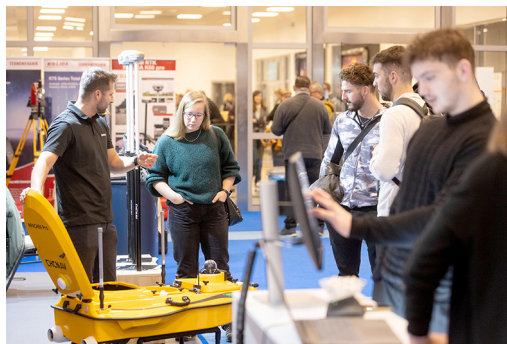
Drugi dan srečanja se je začel s sekcijo o monitoringu energetske infrastrukture pod vodstvom doc. dr. Aleša Marjetiča. Predavatelji so prikazali rabo LiDAR podatkov in umetne inteligence pri ocenjevanju vegetacije ob elektroenergetskih omrežjih, rezultate tehničnega opazovanja hidroenergetskih objektov, meritve žerjavnih prog in možnosti uporabe visokoločljivostnih satelitskih posnetkov v javni upravi. Nadaljevanje dogodka je prineslo še sekcijo o aktualnih novostih v geodetski stroki in upravi, ki jo je vodila doc. dr. Mihaela Triglav Čekada. Predstavitve so vključevale tematike osebnih podatkov v katastrskih postopkih, posebnih okoliščin pri množičnem vrednotenju, ekonomskih vidikov geodetskih storitev, zakonodajnih sprememb ter zgodovinskega pregleda petih desetletij cikličnega aerofotografiranja v Sloveniji.

Pomemben del Geodetskega dneva je bila razstava, na kateri so se predstavila številna podjetja s področja geodezije in geoinformatike. Udeleženci so se lahko seznanili z najnovejšimi instrumenti, metodami

zajema podatkov, fotogrametričnimi in laserskimi tehnologijami ter programskimi rešitvami. Nekatera podjetja so pripravila tudi svoje strokovne predstavitve v mali dvorani, kar je dodatno obogatilo program. Prisotnost razstavljalcev je bila tudi letos izjemno dragocena, saj je omogočila neposreden vpogled v tehnološki razvoj in praktične aplikacije v gospodarstvu.

Slika 7: Predstavitve v mali dvorani.

Slika 8: Pestro dogajanje pri razstavljalcih.

V večernem delu prvega dne je potekala tradicionalna slavnostna akademija, posvečena 14. evropskemu dnevu geodetov in geoinformatikov. Podeljena so bila priznanja Zveze geodetov Slovenije zaslužnim članom, ki s svojim delom soustvarjajo napredek stroke. Dogodek pa je bil tudi priložnost za druženje, izmenjavo izkušenj in krepitev strokovnih vezi, kar je eden ključnih namenov Geodetskega dneva.

Dogodek se je drugi dan zaključil s pogostitvijo in neformalnim druženjem. Organizatorji so se ob tej priložnosti zahvalili vsem predavateljem, razstavljalcem, sponzorjem in udeležencem, ki so prispevali k uspešni izvedbi dogodka. 53. Geodetski dan je ponovno potrdil, da je povezovanje znanja, tehnologij in izkušenj ključnega pomena za prihodnost geodetske stroke – še posebej v obdobju energetske izzivov in prostorskega preoblikovanja, ki zahtevata celosten, interdisciplinaren pristop.

Fotografije in prispevki avtorjev so objavljeni na spletni strani www.geodetskidan.si.

Avtor: dr. Primož Mavsar, predsednik DGD

Fotografije: Boštjan Pucelj

Slavnostna akademija ob 53. Geodetskem dnevu

Slavnostna akademija Zveze geodetov Slovenije, ki je potekala 15. oktobra 2025 v Termah Čatež v okviru 53. Geodetskega dneva, je tudi letos združila domače in tuje predstavnike geodetske stroke, akademske sfere, gospodarstva in državne uprave, ki s skupnim znanjem in prizadevanji prispevajo k razvoju prostora. V okviru letošnjega dogodka, posvečenega temi *Geodezija in energetika: Skupaj v prostoru*, je akademija hkrati zaznamovala 14. evropski dan geodetov in geoinformatikov, ki poudarja pomen stroke pri soustvarjanju prostora prihodnosti.

Slavnostni večer se je začel ob zvokih *Zdravljice* v izvedbi Okteta Jurij Dalmatin, najstarejše vokalne skupine iz Boštanja pri Sevnici, ki neprekinjeno deluje že več kot šest desetletij. Njihova izvedba slovenske himne je uvedla udeležence v slovesni začetek dogodka, posvečenega počastitvi dosežkov in posameznikov, ki so s svojim znanjem in delom pustili pomemben pečat v razvoju geodetske stroke.

Slika 1: Oktet Jurij Dalmatin.

Uvodnemu glasbenemu delu sta sledila nagovora, ki sta navzoče spomnila na vlogo geodetske stroke pri povezovanju znanja, tehnologij in ljudi. Navzoče je najprej v imenu ministra Ministrstva za naravne vire in prostor Jožeta Novaka nagovoril Tomaž Petek, generalni direktor Geodetske uprave Republike Slovenije, saj je bil minister zaradi objektivnih okoliščin odsoten. Zbrane je nato nagovoril še mag. Toni Levičnik, predsednik Zveze geodetov Slovenije, ki je poudaril, da geodezija prostoru daje obliko, energetika pa mu vdihuje življenje – in prav njuno sodelovanje ustvarja temelje za trajnostno in pametno prihodnost. »Prostor brez načrta je le praznina. Energija brez usmeritve je le potencial. Ko združimo oboje – prostor, ki ga razumemo, in energijo, ki jo usmerimo – ustvarimo prihodnost, ki ni le mogoča, temveč trajna,« je sklenil.

Slika 2: Nagovor generalnega direktorja Geodetske uprave Republike Slovenije Tomaža Petka v imenu ministra Ministrstva za naravne vire in prostor Jožeta Novaka.

Slika 3: Nagovor predsednika Zveze geodetov Slovenije mag. Tonija Levičnika.

Osrednji del večera je bil namenjen podelitvi priznanj, s katerimi Zveza geodetov Slovenije izkazuje zahvalo in spoštovanje tistim, ki s svojim znanjem, predanostjo in dolgoletnim delom bogatijo stroko in

prispevajo k njenemu ugledu. Priznanja sta podelila predsednik Zveze mag. Toni Levičnik in generalna sekretarka Marina Lovrič, ki sta se prejemnikom ob tej priložnosti zahvalila za njihov prispevek k razvoju geodetske stroke ter spodbujanju strokovnega sodelovanja in prenosa znanja na mlajše generacije.

Priznanja za pomemben prispevek k razvoju geodetske stroke so prejeli Anton Kupic, Franc Ravnihar, Gvido Pehar, Andreja Osolnik, Rastko Logar, Vojteh Holc in Iztok Lampelj. Nagrajenci so s svojim dolgotnim delom pomembno prispevali k napredku geodetske službe, razvoju evidenc, izboljšanju postopkov ter krepitvi sodelovanja med stroko, državo in uporabniki. Njihovo delo povezujejo predanost, odgovornost in spoštovanje do poklica, zato so podeljena priznanja iskren poklon celotne geodetske skupnosti.

Slika 4: Prejemnik priznanja Zveze geodetov Slovenije Anton Kupic s predsednikom ZGS mag. Tonijem Levičnikom in generalno sekretarko Marino Lovrič.

Slika 5: Prejemnik priznanja Zveze geodetov Slovenije Franc Ravnihar s predsednikom ZGS mag. Tonijem Levičnikom in generalno sekretarko Marino Lovrič.

Slika 6: Prejemnik priznanja Zveze geodetov Slovenije Gvido Pehar s predsednikom ZGS mag. Tonijem Levičnikom in generalno sekretarko Marino Lovrič.

Slika 7: Prejemnica priznanja Zveze geodetov Slovenije Andreja Osolnik s predsednikom ZGS mag. Tonijem Levičnikom in generalno sekretarko Marino Lovrič.

Slika 8: Prejemnik priznanja Zveze geodetov Slovenije Vojteh Holc s predsednikom ZGS mag. Tonijem Levičnikom in generalno sekretarko Marino Lovrič.

Sledila je podelitev plaket za življenjsko delo, najvišjega priznanja Zveze geodetov Slovenije, ki ga prejmejo posamezniki za izjemen prispevek k razvoju in prepoznavnosti stroke. Letos sta ju prejela Miran Brumec in Tone Kogovšek. Brumec je s svojim dolgoletnim strokovnim in pedagoškim delom pustil močan pečat na področju zemljiškega katastra in prostorske informatike, Kogovšek pa kot pobudnik digitalne preobrazbe zemljiškega katastra ter avtor programskega paketa INKAT, ki je pomembno zaznamoval proces digitalizacije geodetskih podatkov v Sloveniji.

Slika 9: Prejemnik plakete Zveze geodetov Slovenije za življenjsko delo Miran Brumec s predsednikom ZGS mag. Tonijem Levičnikom in generalno sekretarko Marino Lovrič.

Slika 10: Prejemnik plakete Zveze geodetov Slovenije za življenjsko delo Tone Kogovšek s predsednikom ZGS mag. Tonijem Levičnikom in generalno sekretarko Marino Lovrič.

Slavnostni večer se je nadaljeval v sproščenem vzdušju, ob pogovorih, glasbi in plesu, kjer ni manjkalo dobre volje, iskrenih nasmehov in prijateljskih besed.

Slika 11: Prejemniki priznanj ter predstavniki Zveze geodetov Slovenije (od leve proti desni): mag. Toni Levičnik (predsednik ZGS), Miran Brumec, Andreja Osolnik, Gvido Pehar, Tone Kogovšek, Franc Ravnihar, Anton Kupic, Vojteh Holc in Marina Lovrič (generalna sekretarka ZGS).

Zapisala: Marina Lovrič in mag. Toni Levičnik

Fotografije: Boštjan Pucelj

Zveza geodetov Slovenije
LJUBLJANSKO GEODETSKO DRUŠTVO

31. srečanje geodetov na Krimu

Tudi letos smo se člani Ljubljanskega geodetskega društva tradicionalno podali na Krim, kjer je 4. oktobra potekalo že 31. srečanje geodetov. Čeprav se sicer srečujemo prvo soboto v juniju, je bilo tokrat nekoliko drugače – zadnjo besedo je imela narava. Zaradi medvedke z mladičem, ki se je poleti potepala po območju Rakitne, smo srečanje prestavili na prvo soboto v oktobru, ko so se razmere umirile in je Krim spet postal varen za naše druženje.

Slika 1: Dobrodošlica za udeležence pod vrhom Krima.

Slika 2: Prvi kolesarji na cilju.

Zbralo se nas je 59 udeležencev, ki smo se na Krim podali po različnih poteh – nekateri peš po krajši ali daljši trasi, drugi pa v tekmovalnem duhu. Tekmovalni del srečanja je bil namenjen kolesarjenju in teku, vendar teka letos ni bilo – nihče se ga ni udeležil. Zato so vse športne časti pripadle kolesarjem, med katerimi je sodelovalo devet tekmovalcev. Najhitrejši je bil Lenart Dolgan, ki je z odločnim tempom osvojil prvo mesto in si prislužil priznanje za zmagovalca letošnjega srečanja.

Udeležence smo ob prihodu na plato pred kočjo na Krimu pričakali s prijetnim sprejemom. Po naporni poti je vsakdo lahko izbral svojo osvežitev – šilce za pogumne, pivo za žejne ali topel čaj za tiste, ki jih je jesenski dan ohladil. Sledil je zaslužen topel obrok v kočji, kjer smo se okrepčali, poklepetali in se nasmejali.

Slika 3: Druženje na cilju.

Slika 4: Podelitev priznanj.

Po kosilu je sledila podelitev priznanj najboljšim ter nagovor predsednice Ljubljanskega geodetskega društva, ki je prisotne pozdravila, pohvalila organizatorje in poudarila pomen ohranjanja tradicije tovrstnih srečanj, ki krepijo tako strokovne kot tudi prijateljske vezi med geodeti.

V prijetnem vzdušju smo druženje zaključili z obljubo, da se naslednje leto ponovno srečamo – v upanju, da tokrat v juniju in brez medvedje družbe.

Slika 5: Spominska kolajna za udeležence.

Vabljeni!

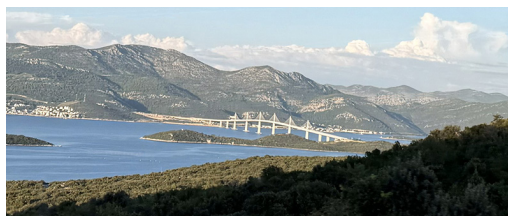
Zapisal: Borut Kermolj, Ljubljansko geodetsko društvo

Fotografije: Miha Muck, Ljubljansko geodetsko društvo

Velike zgodbe Jadrana – Pelješac

Ko smo v preteklem letu z jubilejnim, 20. pohodom sklenili svojo transverzalo pot po vrhovih jadranskih otokov, so se med člani začele vrstiti pobude za nadaljevanje tovrstnega druženja. Izvršni odbor je zato začrtal in občni zbor društva potrdil predlog nove serije naše tradicionalne jesenske aktivnosti. Zadnji konec tedna v septembru tega leta se nas je tako 51 udeležencev odpravilo na prvega od načrtovanih pohodov pod imenom: *Velike zgodbe Jadrana* (Jadranska transverzala 3, s podnaslovom: *Pohodi med inženirskimi podvigi*).

Za prvi cilj smo si izbrali polotok Pelješac z mostom, pod načrte katerega se je podpisal priznani slovenski gradbeni inženir Marjan Pipenbaher. Pelješki most je novejši pomemben infrastrukturni objekt sosednje države, ki povezuje hrvaško celino s polotokom Pelješac in preko katerega prometni tok obide odsek jadranske obale, ki pripada Bosni in Hercegovini (BiH). Most dolžine 2404 metrov in višine 55 metrov sestavlja 13 razponov, od katerih je pet glavnih dolžine 285 metrov, šest centralno postavljenih armanobetonstev, visokih 33 metrov, in dva pasova, skupaj z odstavnim pasom, ki služi tudi za vzdrževanje. Predstavitev gradnje, vzdrževanja in sistema spremljajočih cest je na razgledišču pred mostom slikovito dopolnil poklicni potapljač s svojimi spomini na zahtevna dela. Zanimiva predstavitev in lep razgled sta nas zadržala dlje od predvidenega časa.

Sliki 1 in 2: Skupinska fotografija udeležencev na razgledišču pred mostom in pogled na most s Pelješca.

Zaporedje zamud in manjših napak pri organizaciji prevoza sta nam, ob opisanem podaljšanem zanimanju za predstavitev gradnje mostu, v prvem dnevu dopustila le še ogled pelješke vasice Žuljana, kjer smo se izborno okrepčali v eni od tamkajšnjih konob. Potem smo po neprijetno dolgem čakanju na meji pred večerjo raziskali še obmorsko mesto Neum v BiH, ki pa se kot kraj obeh nočitev, prav zaradi zamudnih mejnih formalnosti, ni posebej izkazal.

Sliki 3 in 4: Soline smo si ogledali od blizu in z utrdb nad Stonom.

V sobotnem jutru smo se odpeljali na predstavitev stonskih solin, ki delujejo že od antike in so ene najstarejših še delujočih solin na svetu. Ta nekdani temelj bogastva in razcveta mesta Dubrovnik je varoval sistem utrdb in zapornih zidov okrog mesta Ston. Vojaški objekti na pobočju hriba Podzvizd veljajo za najdaljši ohranjeni obrambni zid v Evropi, pogosto imenovan kar »Evropski Kitajski zid«.

Sliki 5 in 6: Ko so se vrata zaprla, pač ni bilo izbire, in četica je odkorakala po obzidju.

Sprehodili smo se po tem drugem najdaljšem ohranjenem obzidju na svetu v smeri Ston–Mali Ston in še pravočasno ujeli naročeni ladijski prevoz do gojišč drugega tamkajšnjega »zaklada« – znanih stonskih ostrig v zalivu pred Malim Stonom. Po nazorni predstavitvi nekdanih in le malo drugačnih sodobnih metod gojenja smo to specialiteto (in še nekatere druge dobrote) tudi okusili ob veselem druženju na

predstavitvenem splavu. Nekateri so neradi in le zaradi obljube o skorajšnji pokušini še drugačnih dobrot trudoma zapustili to prijetno (in živahno) morsko okolje.

Sliki 7 in 8: Predstavitve tradicionalnih metod gojenja školjk je vključevala tudi karaoke v režiji članic društva.

Po kratkem raziskovanju naravnih ter grajenih značilnosti polotoka z avtobusom in sprehodu skozi stari predor Dingač smo zavili še na drugo degustacijo tega dne. Tradicionalno močna vina in pripravljeni prigrizki so nam večini priklicali nejevero do skorajšnje večerje v hotelu, a smo spet dokazali geodetsko trdoživost in zmogli vse napore.

V nedeljo smo že obrnili proti domu, a spotoma raziskali še rodovitno delto reke Neretve. Po jutranji kavi smo si v bližnjih nasadih nabrali mandarin in se čudili rodovitnosti drevesc, potem pa zapluli še po kanalih delte z značilnimi rečnimi čolni, trupicami, na neretvansko kosilo ob glasbi. Veselo vzdušje in plesne korake je prekinila pravilna odločitev za hiter odhod in že prej prikazana tekmovalnost med čolni se je tudi na povratku izkazala za dobro izbiro, saj smo v avtobus pritekli ob prvih debelih kapljah in v pišu prihajajočega neurja. Dež nas je spremljal še globoko v Liko, ko smo zadovoljni že nizali ideje za bodoče podvige.

Sliki 9 in 10: Skozi predor Dingač smo poiskali razgled na južne otoke in seveda spotoma preverili posebno lego vinogradov znanega lokalnega vina.

Sliki 11 in 12: Geodetska natančnost se je izkazala tako v sadovnjaku kot pri plovbi.

Ker imajo hrabri srečo, nas je tudi tokrat vreme izdatno nagradilo. Med dvema obsežnima nevihtnima pasovoma, ki sta na obali povzročila obilo preglavic pred našim prihodom in že ob odhodu, smo se razvajali v treh sonca polnih dneh in si obljubili: »Ob letu osorej!«.

Tekst: Milan Brajnik, Ljubljansko geodetsko društvo

Fotografije: Miha Muck in Milan Brajnik, Ljubljansko geodetsko društvo

Tradicionalni izlet upokojenih članov Ljubljanskega geodetskega društva v letu 2025

Kot vsako leto v tem jesenskem času smo se tudi letos, 9. oktobra 2025, zbrali upokojeni člani LGD, željni udeležbe na načrtovanem izletu. Naše izhodiščno mesto je že nekaj let parkirišče Dolgi most. Tokrat nas je pot vodila v Novo Gorico in Goriška brda. Organizatorja izleta sta bila Stane Drenšek in Miloš Šušteršič, zbralo pa se nas je kar petinštirideset.

Po opravljenih formalnostih smo krenili na pot proti Primorski oziroma na Goriško. Ob odhodu iz Ljubljane smo se dogovorili, da se ustavimo na kavi na Petrolovi črpalki v Postojni. Dobrih dvajset minut je bilo časa, da smo spili kavo, se pozdravili in tudi poklepetali. Letos je bila naša skupina nekoliko pomlajena, kar ni bilo slabo, pridružilo pa se nam je tudi nekaj na novo upokojenih članov.

Ko smo iz Postojne krenili proti Novi Gorici, je bil naš prvi cilj obisk Trga Evrope in obnovljene železniške postaje Nova Gorica. Po prihodu na cilj je vsak udeleženec prejel za malico velik krof – sladko dobroto, ki nas običajno spremlja na izletih. Imeli smo kar uro in petnajst minut prostega časa, da smo si ogledali vse, kar je bilo vredno ogleda. Nova Gorica in Gorica sta leta 2004 skupaj uredili Trg Evrope na državni meji med Slovenijo in Italijo, pred železniško postajo, s čimer sta zaznamovali vstop Slovenije v Evropsko unijo. Na trgu smo lahko z eno nogo stali v Sloveniji, z drugo pa v Italiji – poseben občutek, ki ga daje odprta meja in možnost, da se brez ovir sprehajamo med obema državama. Trg Evrope je danes simbol somestja dveh Goric, pa tudi simbol evropskega združevanja in preseganja nekdanih razmejitev ter državnih meja.

Slika 1: Trg Evrope.

Slika 2: Železniška postaja Nova Gorica.

Novogoriška železniška postaja je monumentalna stavba, zgrajena v secesijskem slogu leta 1906, sočasno z bohinjsko železniško progo. Takrat je služila kot severni goriški kolodvor in je danes najstarejša zgradba v mladem mestu Nova Gorica. Stavba je bila močno dotrajana, a so jo med pripravami na evropsko prestolnico kulture v celoti prenovili. Danes postaja ni več namenjena zgolj železniškemu prometu, temveč deluje kot večnamenski javni objekt. V njej je urejena zanimiva razstava o gradnji in razvoju

Nove Gorice ter življenju ob некоč strogo varovani meji. Med postankom smo si razstavo ogledali in spili kavo v prijetno urejenem bifeju.

Po našem programu je bil naslednji cilj obisk Vinske kleti Brda. Avtobus je zapeljal skozi Novo Gorico in Solkan na Osimsko cesto. Ta je bila zgrajena po podpisu Osimskih sporazumov leta 1975 in je znova povezala Brda z matično Slovenijo. Pred tem so po drugi svetovni vojni Brda zaradi nove meje z Italijo ostala prometno odrezana od Nove Gorice. Nova cesta, odprta v začetku osemdesetih let, poteka od Solkana proti Kojskemu in Dobrovemu ter je postala simbol ponovne povezanosti in gospodarskega oživljanja Brd. Olajšala je dostop prebivalcev do mesta in omogočila razvoj sodobnega vinogradništva, sadjarstva in turizma. Gričevnata pokrajina Brda – dežela sonca, vinogradov in sadnih dreves, ki jo domačini radi imenujejo kar slovenska Toskana. Njeni razgibani griči, prepleteni s kamnitimi vasm, skrivajo zgodbo o trdem delu, vztrajnosti in navezanosti na zemljo.

Kmalu smo se pripeljali do kleti in sprejela nas je res prijazna in vseveda vodnica. Veliko nam je povedala o zgodovini Brd in o današnjem času. Naj se na kratko ozremo v zgodovino. V srednjem veku so Brda spadala pod goriške grofe, pozneje pod Habsburžane, zato so bila več stoletij del Goriške grofije. Večina zemlje je bila v rokah plemstva in cerkve, kmetje pa so bili koloni – odvisni obdelovalci tuje zemlje. Del pridelka so morali oddajati zemljiškim gospodom kot dajatev ali tlako. Ta kolonatski oziroma polovičarski sistem, imenovan mezzadria, je v Brdih vztrajal še daleč v 20. stoletje, ko so kmetje obdelovali vinograde in oljčnike v zameno za polovico pridelka. Leta 1922 je osemintrideset kolonov ustanovilo prvo zadrugo v Brdih, od zemljiškega gospoda so kupili 230 hektarov zemlje. Šele po letu 1945 so agrarne reforme in nove družbene razmere prinesle prelom: kmetje so postopoma postali lastniki zemlje, začelo se je združništvo. Leta 1957 je bila v Dobrovem ustanovljena Vinska klet Goriška brda, ki je združila vinogradnike in dala temelje sodobnemu razvoju briškega vinogradništva. Zadruga je postala simbol skupnega dela in povezovanja, vrednot, ki so Brdom prinesle uspeh doma in v svetu.

Danes so Brda sinonim za vrhunska vina, sadje in gostoljubnost. Klet Brda povezuje več kot štiristo vinogradniških družin in je največji pridelovalec in izvoznik slovenskih vin. Briška vina osvajajo najvišja priznanja na mednarodnih tekmovanjih, briške breskve in češnje pa so zaščitni znak pokrajine.

Slika 3: Pogled na udeležence v kleti s hrastovimi sodi jajčaste oblike.

Med drugim smo slišali, da Brda kljub sodobnemu utripu ohranjajo svojo dušo: kamnite vasi, cerkvice na gričih, razgledi na furlansko nižino in domača beseda pričajo o globoki povezanosti ljudi z njihovo zemljo. Brda danes niso več dežela kolonov, temveč samozavestna skupnost pridnih kmetov, vinarjev in sadjarjev, ki s spoštovanjem do tradicije in pogumom za novosti gradijo prihodnost te čudovite pokrajine.

Po izčrpni predstavitvi Brd smo se iz vinske kleti, kjer zorijo vrhunska vina, preselili v posebno zgradbo, namenjeno pokušini vin in prodaji. Ob pokušini smo dobili tudi prigrizek, kar nam je omogočilo, da smo v celoti okusili paleto njihovih vin. Poskusili smo vina vseh njihovih blagovnih znamk: Bagueri, Krasno, Quercus, Penine, Kakovostna in Arhivska vina. Očarani nad bogatimi okusi smo se še ustavili v trgovini in morda bomo s steklenico vina doma delili z družino in prijatelji delček očarljivih Brd.

Bil je že čas za malico oziroma pozno kosilo in odpeljali smo se na hrib Sabotin, ki ga mnogi imenujejo kar pričevalec zgodovine iz prve svetovne vojne. Izpred koč na Sabotinu smo uživali ob prekrasnih pogledih na Julijce, obe Gorici, Kras, morje, Furlansko nižino in na reko Sočo. Nekateri so se podali v strelske rove in jarke. Sledilo je okrepčilo s primorsko joto in domačo klobaso.

Slika 4: Pogled na reko Sočo s Sabotina.

Slika 5: Strelski jarek na Sabotinu.

Dan je že mnogo krajši in počasni smo se poslovili od Sabotina in se zapeljali proti Brdom in po stari cesti do Soške doline mimo Nove Gorice skozi Kromberk in po Vipavski dolini do vasi Budanje. Organizator je napovedal presenečenje, v tamkajšnji gostilni Anja smo bili postreženi še s slaščico – domačim jabolčnim zavitkom.

Bila je že noč, pričelo je deževati in odpravili smo se proti domu. Hvaležni organizatorjema in prijaznemu soferju, da smo preživeli en res krasen izletniški dan. Hvala vsem in se vidimo naslednje leto.

Besedilo: Milena Prosen

Fotografije: udeleženci izleta

Športni izlet v dolino Glinščice

Primorsko geodetsko društvo je septembra izvedlo kolesarsko turo in pohod po dolini Glinščice.

Zbrali smo se v vasi Draga in počakali zamejska vodiča, ki sta nam predstavila kolesarski izlet ter pohod. Pohodniki so opravili osemkilometrski spust v dolino Glinščice, krenili so po kolesarski poti in se nato spustili do razgledne točke, od koder se odpre lep pogled navzgor na dolino Glinščice in navzdol do Trsta in Tržaškega zaliva. V bližini je nekoč stal Muhov grad, pot pa se še spušča do planinskega doma Rifugio Mario Premuda. Prečkali so potok in se po drugi strani mimo ostankov rimskega akvadukta in pod cerkvico Marije na Pečinah povzpeli do 38 metrov visokega slapa Supet. Od tu pa naprej do zaselka Botač in strmo navzgor do kolesarske steze in izhodišča.

Kolesarji pa smo se spustili po kolesarski stezi, po kateri je bila nekoč speljana železniška proga, vse do predela Pončane v središču Trsta. Železniška proga z imenom »Železnica Trst–Hrpelje«, znana kot *Il treno della Val Rosandra* oziroma *Ferrovia Trieste–Erpelle*, v nemščini *Triest–Hrpelje Bahn*, je nastala v času Avstro-Ogrske kot strateška in gospodarska povezava med Trstom in Istro. Zgradili so jo med letoma 1885 in 1887, da bi se izognili odvisnosti od zasebne družbe Südbahn, ki je imela monopol nad prometom proti Trstu, ter da bi zagotovili varnejšo oskrbo ob morebitni vojaški nevarnosti. Trasa je bila dolga skoraj 20 kilometrov in je potekala skozi zahtevno kraško pokrajino – čez številne viadukte, skozi predore in po pobočjih z nakloni do 3,3 %. Proga je povezovala postajo Trieste Campo Marzio (takrat Sant'Andrea) z vasjo Hrpelje – Kozina, kjer se je priključila na istrsko železnico.

Naša prva postaja je bila Draga in postaja Sant'Elia. Ob vznožju kraških pobočij in bregu reke Glinščice leži majhna vasica Draga, ki ima danes malo prebivalcev. Včasih so ji rekli tudi Draga Sant'Elia – po cerkvi sv. Elije, ki stoji tik čez mejo na slovenski strani.

Med odkrivanjem nekdanje proge nas je spremljal vonj po borovcih, svežina morskega vetriča, v daljavi pa sinje nebo, ki se je zlivalo z Jadranom. Pot je slikovita, saj jo krasijo stari železniški mostovi, predorčki in ponuja številne panoramske razglede.

Vodič nam je predstavil posamezne viadukte in njihovo arhitekturno vrednost. Viadukti so dolgi do 190 metrov, največji loki imajo razpon celih 12 metrov. Nekateri viadukti zaznamujejo tudi mejo med posameznimi katastrskimi občinami.

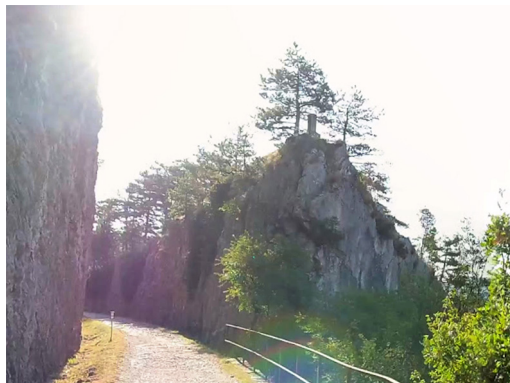

Sledil je najdaljši, kar 224,02 metra dolg predor, ki mu pravijo *Chiusa* (Ključ). Predor je osvetljen, predvsem zaradi varnosti, svetloba pa v njem ustvari prijeten in nekoliko skrivnosten ambient. Lahko si ga predstavljamo kot majhno simulacijo prehoda iz preteklosti v sedanost: nekoč, ko so tod po starih tirih vozili vlaki, se je zdelo, kot da drvijo v prihodnost. Danes pa nas ista pot vodi skozi skrbno ohranjeno industrijsko dediščino, ki jo doživljamo povsem drugače – s kolesi ali peš.

Nato smo se ustavili pred nekdanjo postajo Boršt – uradno imenovano *Sant'Antonio in Bosco*, kasneje pa poitalijančeno v *Sant'Antonio-Moccò*. To je bila največja vmesna postaja na progi.

V zgornjem delu poti se odpira Dolina Glinščice – globoka kraška soteska, kjer si reka že tisočletja reže pot skozi apnenčaste stene. Tukaj se stikata dve podnebji: zgoraj čutimo vpliv celinskega zraka, spodaj pa že diši po Sredozemlju. To prepletanje prinaša neverjetno pestrost življenja – v dolini uspeva več kot tisoč rastlinskih vrst, od gorskih cvetic do sredozemskih zelišč. Reka Glinščica izvira na slovenski strani, a svoje najbolj slikovite trenutke pokaže prav tu – pri slapu Supet, visokem skoraj 30 metrov, kjer se voda v pršcu razbije ob kamnine. Nad slapom se soteska zoži v dramatičen kanjon, ki je v preteklosti pomenil naravno obrambno linijo.

Dolino obiskujejo pohodniki, kolesarji, plezalci in jamarji, saj je pod površjem prepletena z jamskimi sistemi in skrivnostnimi odprtinami.

Na pečini visoko nad dolino stoji cerkva Marije na Pečah (*Santa Maria in Siaris*). Po legendi naj bi jo postavil Karel Veliki, prvi zapisi pa segajo v 14. stoletje, ko so romarji in spokorniki bosi hodili iz Trsta sem. Obnovljena je bila leta 1647, kasneje zapuščena in v zadnjih desetletjih ponovno oživljena. Občasno tu potekajo romanja, ki povezujejo ljudi, naravo in stoletno tradicijo. Cerkvica, stisnjena v kamniti rob, je tiha priča zgodovine in moči vere.

Ob vrnitvi na izhodišče smo na skali nad usekom videli mejni kamen. Od tu dalje je vse, kar je na desni strani nekdanje železniške proge, že v Sloveniji, medtem ko sama proga poteka po Italiji. Meja je bila speljana v povojnem obdobju, ko sta Italija in Jugoslavija določili nove državne meje. Pod traso smo opazili lesene ostanke nekdanjih postojank. Na teh mestih so takratni miličniki stražili ob meji in nadzorovali prehod vlaka, ki je potoval tik ob državni črti. Ti ostanki so danes tihi pričevalci napetih časov in življenja ob meji.

Železnico so leta 1966 zaprli, saj vlak v povojnem obdobju ni mogel več nadaljevati poti do Kozine in se je ustavil v Dragi. Z uvedbo avtobusnih prevozov in povezav je železnica postopoma izgubila potnike, zato ni bilo več smiselno ohranjati njene infrastrukture. Nekdanjo železnico so preuredili v kolesarsko stezo, odprli so jo leta 2010, danes pa je del evropske kolesarske mreže EuroVelo 8.

Druženje smo nato nadaljevali v gostilni Mario na izhodišču, kjer so nas razvajali s pripravljenimi dobrotami.

avtorja teksta Marko Breščak in Mojca Krivec

avtorja fotografij Lea Piškur (1) in Marko Breščak (2-5), Google StreetView (6)

Športno srečanje v Klubu 300

Ljubljansko geodetsko društvo je v sredo, 19. novembra 2025, organiziralo geodetski turnir v bovlanju. V razpisu je nanj povabilo vsa geodetska društva in geodetska podjetja. Določili so pravila (ki veljajo že od prvega srečanja v letu 2012), v skladu s katerimi mora biti ekipa petčlanska in mešana, saj mora imeti najmanj eno članico. Predstavniki društva, ki je bilo lanski zmagovalec, je poskrbel, da je bil na prizorišču tudi prehodni pokal tega tekmovanja.

Na povabilo se je odzvalo deset ekip. Posebej bi poudaril, da je tokrat društvo študentov poslalo kar dve ekipi. Vsi sodelujoči smo vzeli »tekmovanje« predvsem kot druženje, čeprav ni manjkalo tekmovalnega naboja. Pri tem ne smem pozabiti, da smo vsakega tekmovalca, ki je dosegel »strike« – torej je počistil ploščo z enim metom – nagradili z bučnim aplavzom. Vedeti moramo, da nismo profesionalci in da se z bowlingom ukvarjamo rekreacijsko ter v dobri veri druženja in koristno uporabljenega prostega časa.

Ker pa mora vsako tekmovanje na koncu imeti lestvico boljših ali slabših, smo na koncu podelil prehodni pokal. Po dveurnem metanju težkih ali malo manj težkih krogel so bili razglašeni rezultati. Zmagala je ekipa Društva geodetov SVS v postavi: Rastko, Iztok, Brane, Helena in Jože. Kot glavni rezultat se je upoštevala najboljša zaključena igra.

Prvi trije:

1. mesto: Društvo geodetov SVS 1 – dosežen rezultat 772 kegljev;
2. mesto: ekipa Alenka (v postavi Jaka, Sebastijan, Gorazd, Ferid in Alenka) – dosežen rezultat 672 kegljev;
3. mesto: Društvo geodetov SVS 2 (v postavi Boris, Maja, Polona, Mihael in Miroslav) – dosežen rezultat 639 kegljev.

Med posamezniki so bili prvi trije:

1. mesto: Rastko (najboljši rezultat) – 192 kegljev;
2. mesto: Sebastijan – 189 kegljev;
3. mesto: Boris – 178 kegljev.

Še rezultati po ekipah na način počiščenih plošč:

1. mesto: DG SVS 1 38 (strikes)/50 (spares)
2. mesto: DG SVS 2 – 29/38
3. mesto: BTC-jcki – 25/33
4. mesto: DS GS1 – 13/27

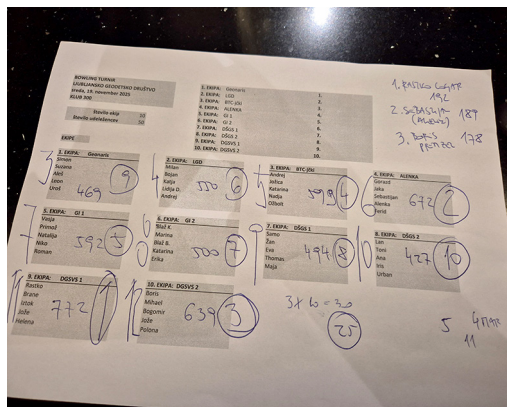
Samo te štiri ekipe so v dveh urah odigrale tri polne kroge.

Še informacija o skupno podrthih kegljih ekip, ki so izpeljale tri kroge:

1. mesto: ekipa DG SVS 1 – 2205 kegljev;
2. mesto: ekipa DG SVS2 – 1818 kegljev;
3. mesto: ekipa BTC-jcki – 1712 kegljev;
4. mesto: ekipa SG GS1 – 1347 kegljev.

Po razglasitvi rezultatov in podelitvi prehodnega pokala nas je Ljubljansko geodetsko društvo počastilo z malico, za kar se v imenu vseh ekip najlepše zahvaljujem. Prav tako pa s tega mesta vabim vsa ostala društva, geodetska podjetja in geodetske uprave, da se nam v prihodnjem letu pridružijo v Ljubljani na naslednjem srečanju in bovalnju. Vmes pa pridno trenirajte ter se družite in predvsem zabavajte, kar je bistveno.

DRUŠTVENE NOVICE | NEWS FROM SOCIETIES

Več fotografij z dogodka je na ogled na spletni strani Ljubljanskega geodetskega društva.

Prispevek pripravil: Jože Dajko

Fotografije: Jože Dajnko

IN MEMORIAM

IZR. PROF. DR. ALBIN RAKAR

1946–2025

V začetku poletja smo se na kranjskem pokopališču tiho poslovili od spoštovanega profesorja dr. Albina Rakarja, dolgoletnega člana Fakultete za gradbeništvo in geodezijo Univerze v Ljubljani in predstojnika Inštituta za komunalno gospodarstvo.

Profesor je bil rojen leta 1946 v Breginju v občini Kobarid. Osnovno šolo je obiskoval v Breginju in Kobaridu, gradbeno tehniško šolo pa v Ljubljani. Na UL FGG je diplomiral leta 1971, magistriral leta 1976 in doktoriral 1980. Na UL FGG je služboval od leta 1971, najprej kot asistent, od leta 1980 kot docent in od leta 1986 kot izredni profesor. S tem nazivom se je 1. oktobra 2012 tudi upokojil.

V svoji akademski karieri je profesor Rakar poudarjal pedagoško poslanstvo univerze. Verjel je, da univerza ni le prostor znanja, temveč tudi vzgoje v intelektualno poštenost in odgovornost do družbe.

Kot pedagog je izvajal pouk na dodiplomskem in podiplomskem študiju pri predmetih s področja komunalnega gospodarstva na UL FGG ter na Oddelku za krajinsko arhitekturo na UL BF. Kot gost je predaval tudi na Ekonomski fakulteti in Fakulteti za arhitekturo v Beogradu, na Univerzi Karla Marxa v Leipzigu ter na Tehniški fakulteti v Berlinu. Bil je mentor 90 diplomantom, štirim magistrandom in dvema doktorandoma. Izdal je univerzitetni učbenik za predmet Komunalno gospodarstvo ter petnajst enot študijskih gradiv za predmete s področja stanovanjskega gospodarstva, gradbene zakonodaje, urejanja prostora in komunalne infrastrukture.

Njegova predavanja so bila jasna. V nekaj besedah je znal strniti zapletene misli, odpreti nove horizonte razumevanja ter študente voditi k samostojnemu razmišljanju. Z njimi je znal študente ne le poučiti, temveč tudi spodbuditi k odgovornemu in kritičnemu razmišljanju. Strogo je terjal doslednost, a prav v tej strogosti so generacije študentov prepoznale njegovo predanost pedagoškemu poslanstvu in stroki. Tudi zaradi njegovih odličnih predavanj so številni diplomanti UL FGG gradili kariero na področjih komunalnega gospodarstva in urejanja prostora.

Raziskovalno in strokovno delo je profesor Rakar usmerjal predvsem v preučevanje urbanskih stroškov, ekonomskih in organizacijskih vidikov izgradnje in obratovanja komunalnih oskrbovalnih sistemov, instrumentov zemljiške politike ter privatizacije komunalnih dejavnosti. S tega področja ima po COBI-SS-klasifikaciji objavljenih 90 enot, od tega 27 z znanstvenim atributom, 37 opravljenih raziskav in 21 elaboratov študij in predštudij.

Profesor Rakar je bil mož načelnosti. Svojega prepričanja in tez v štiridesetih letih delovanja ni spreminjal in prilagajal potrebam dnevne politike na državni in lokalni ravni. Pri raziskovalnem delu se ni nikoli zadovoljil s površinskimi razlagami, temveč je vedno segal v globino in iskal bistvo.

Pomemben pečat je pustil tudi kot predstojnik Inštituta za komunalno gospodarstvo in komunalne študijske smeri v obdobju 1976–2001 ter predstojnik podiplomskega študija komunalne smeri. Svojo vlogo je z veseljem in uspešno opravljal kot oseba, ki je poudarjala kakovost poučevanja, učinkovito koordinirala projekte ter motivirala in usmerjala sodelavce.

Za svoje delo je dobil fakultetno priznanje ter priznanje Evropskega združenja za prometne znanosti, Zveza geodetov Slovenije ga je imenovala za zaslužnega člana.

Generacije študentov in sodelavcev ga bomo ohranile v spominu kot odličnega znanstvenika in predanega pedagoga. Njegova načelnost in jasna beseda bosta ostali trajen zgled vsem, ki smo ga poznali in imeli čast delati z njim.

Izr. prof. dr. Maruška Šubic Kovač

IN MEMORIAM

FRANC HOLC

1924–2025

Konec junija se je od nas za vedno poslovil Franc Holc, moj oče, naš nekdanji sodelavec in kolega ter dolgoletni načelnik občinske geodetske uprave v Gornji Radgoni.

Rodil se je novembra 1924 v Okoslavcih pri Vidmu ob Ščavnici, kjer je končal osnovno šolo. Nadaljevanje šolanja na klasični gimnaziji v Mariboru je prekinila vojna, ko je bil kot 18-letni fant prisilno mobiliziran v nemško vojsko. Vojna in vojska sta ga zaznamovali za vse življenje, saj je v teh letih kot nemški vojak, ruski ujetnik in jugoslovanski partizan doživel veliko grozot in, kot je sam napisal v svoji knjigi *Neresni vojak Les*, videl velik nesmisel vojne. Je pa prav zaradi vojne prišel do poklica, ki ga je opravljal vse življenje z veseljem in zavzetostjo, saj je kot artilerijski računar ugotovil, da ima smisel in veselje za trigonometrična računanja.

Po vojni je končal gimnazijo in se vpisal na Oddelek za geodezijo FGG, kjer je leta 1957 diplomiral. Že med študijem je sodeloval pri različnih geodetskih delih, na primer pri stabilizaciji in izmeri trigonometrične mreže po vsej Sloveniji, novi izmeri v Prekmurju ipd. Po diplomi se je zaposlil na geodetski upravi občine Gornja Radgona, kjer je delal in jo kasneje tudi vodil vse do upokojitve leta 1994.

Franček, kot so ga poznali kolegi, je bil pravi »katastralec« v najboljšem pomenu te besede. Pri delu je bil natančen in pošten, s svojim pristopom do strank, strokovnostjo in potrpežljivostjo je brez konfliktov izvedel izjemno veliko katastrskih meritev in rešil marsikateri mejni spor. Za današnje razmere je skorajda nepojmljiva raznolikost dela, ki ga je opravljal kot takratni občinski geodet. Strankam je parcelo zamejčil, izmeril, včasih opravil tudi geodetski posnetek in ogled za potrebe lokacijske dokumentacije,

nato v pisarni opravil izračune površin in kartiranje, pripravil odločbo in vrisal ter vpisal novo parcelo v evidence, vse to v nekaj dneh. Ob tem jim je svetoval in predlagal najustreznejšo lokacijo objekta, ki ga je kasneje tudi zakoličil. Nekatere stranke so še leta po njegovi upokojitvi spraševale po njem in naročale pozdrave in zahvalo za njegove nasvete in pomoč. Svoje strokovno znanje in praktične izkušnje je rad delil z mlajšimi sodelavci, ki smo se od njega naučili izvedbe katastrskih in tudi drugih postopkov v praksi.

Bil je velik zagovornik novih izmer in koordinatnega katastra in če je bilo le mogoče, so se vse katastrske meritve navezale na geodetsko mrežo. V ta namen je poskrbel, da je geodetska uprava nabavila prvi elektrooptični razdaljemer in osebni računalnik ter ploter z ustrezno programsko opremo. Vsi, ki smo kasneje opravljali obnove mej in druge storitve na podlagi njegovih elaboratov, smo mu bili hvaležni za bogato opremljene skice in podatke, ki smo jim lahko popolnoma zaupali.

Med njegovim vodenjem geodetske uprave sta bili izvedeni novi izmeri naselij Gornja Radgona in Radenci in nekoliko kasneje še izmere blizu dvajsetih komasacijskih območij. Pri vseh je aktivno sodeloval, tako pri izvedbi izmer in uveljavitvah podatkov kot tudi kot član komasacijskih komisij.

Razen katastrskih meritev je dolga leta, kot edini ustrezno strokovno izobražen geodetski strokovnjak na občinski geodetski upravi, opravljal tudi dela s področja inženirske geodezije. Med večjimi deli s tega področja so izdelave geodetskih posnetkov in zakoličbe hotelov in bazenskega kompleksa v Radencih, mejnega mostu čez Muro, športnega centra in šole v Gornji Radgoni ter še veliko industrijskih objektov, blokov in hiš, cest in komunalnih vodov.

Ker je imel zelo rad predvsem terensko delo, je tudi po upokojitvi še nekaj let opravljal katastrske meritve kot samostojni podjetnik. Po letu 2000 pa so ga leta, prehod na nov način dela ter predvsem skrb in pomoč bolni ženi prisilili, da je delo geodeta opustil. Vseeno mi je še na marsikaterem od obiskov pri njem rekel: »Kako lepo vreme in vidljivost je danes, primerno za teren, tudi za triangulacijo.«

Dolga leta je bil član takratnega Društva geodetov Maribor, poleg tega je aktivno sodeloval pri organizaciji enega izmed prvih Geodetskih dni. Do konca službovanja je obiskal večino naslednjih Geodetskih dni, kjer so ga seveda najbolj zanimala novosti v povezavi s katastrom in srečanja ter izmenjave mnenj in izkušenj s kolegi.

Po upokojitvi je še velikokrat rad obiskal nekdanje sodelavce na »njegovi« geodetski upravi in z zanimanjem poslušal ter se čudil spremembam, ki so se pričele vrstiti po njegovem odhodu. Še konec lanskega leta smo ga vsi nekdanji sodelavci obiskali doma, kjer nas je pogostil in z nami nazdravil ob praznovanju svoje stoletnice.

Njegovo delo na območju sedanje geodetske pisarne Gornja Radgona bo še dolga leta in desetletja ostalo v arhivih in v uporabi ob izvajanju različnih geodetskih postopkov. Geodeti se ga bomo vedno spominjali po predanosti delu ter potrpežljivem in prijaznem odnosu do strank, sodelavcev in kolegov.

Vojteh Holc